Грамадскае незалежнае выданне, выходзіць са студзеня 1997 года

Газета для вас

17 чэрвеня 1998 года
СЕРАДА
№ 46 (126)
Наш індэкс 63834

Цана па падпісцы — 1000 руб.
Цана ў розніцу — 1500 руб.

ІВАЦЭВІЧЫ - БАРАНАВІЧЫ - БЯРОЗА

НАВІНЫ: ЧАС МЯСЦОВЫ

БЯРОЗА

Пажадаем храму доўгага жыцця...

У горадзе, нарэшце, завершана будаўніцтва касцёла Святой Тройцы, якое было распачата ў 1993 годзе. На службе па асвячэнню новага хрысціянскага храма прысутнічаў мітрапаліт Мінска-Магілёўскі, адміністратар апостальскай Пінскай дзіятэзіі кардынал Казімеж Свёнтак.

Трэба адзначыць, што ўзведзены касцёл з'яўляецца трэцім культавым будынкам у Бярозе. Лёс першых двух — няўдалы. Адзін будынак, старадаўні, прыйшоў у нягоднасць, другі — разбурылі ў 60-ыя гады і на гэтым месцы пабудавалі магазін "Ваенгандаль".

Новы касцёл Святой Тройцы (архітэктар Людміла Каспяровіч) узводзілі на сродкі спонсараў, у ліку якіх былі жыхары-католікі Бярозы, навакольных вёсак, прадпрыемствы горада, а таксама беларусы за мяжой, якія паходзяць з Бярозаўшчыны, але жывуць цяпер у Зялёна-Гурскім ваяводстве ў Польшчы. На ўрачыстасці па асвячэнню храма многія з іх (каля 100 чалавек) прыехалі з вялікімі пажаданнямі духоўнага адраджэння бярозаўцам. Думаецца, іх пажаданні здзейсняцца.

Шкада толькі, што храму Святой Тройцы не знайшлося месца ў цэнтры горада, — яго пабудавалі за будынкам аўтастанцыі, на пустэчы. Гэта зразумела. У 1993 годзе (пачатак узвядзення касцёла) усім камандавалі камуністы, якія, дарэчы, і цяпер, пераафарбаваўшыся пад дэмакратаў, стаяць ва ўладзе. Яны прадастаўлялі лепшыя месцы для будаўніцтва катэджаў начальнікаў рознага рангу. Напрыклад, у зоне заказніка Чырвоных Казармаў вырас катэдж начальніка РАУС, на тэрыторыі старой бальніцы знайшлося месца для дома дырэктара сыраробчага камбіната і т. д. Толькі вось будуюць гэтыя чыноўнікі дамы, а пра душы свае мала пры гэтым клапоцяцца.

● ФОТАЗНАЁМСТВА З СУЧАСНІКАМ

Повар Ніна Шчыгельская

Прафесію повара Ніна Рыгораўна Шчыгельская набыла яшчэ 17 гадоў таму, закончыўшы Баранавіцкае прафтэхвучылішча. Спярша працавала ў Жабінцы, а з 1985 года — у Івацэвічах. Яна — повар-брыгадзір рэстарана "Шчара". Добрасумленна адносіцца да сваіх абавязкаў. Яе вызначае прафесіяналізм, высокае майстэрства. Стравы, прыгатаваныя Нінай Рыгораўнай, — самыя смачныя і знешне прывабныя.

Н. Р. Шчыгельская — пастаянная ўдзельніца раённых конкурсаў-семінараў маладых повараў і афіцыянтаў, дзе заўсёды займае прызавыя месцы.

НА ЗДЫМКУ: повар Н. Р. Шчыгельская.

Фота А. ГАНЧУКА.

ІВАЦЭВІЧЫ

Лес залечвае раны

Сёлетняй вясной работнікі Целяханскага доследнага лясгаса актыўна займаліся лесааднаўленчымі работамі. На дзялянках, пашкоджаных мінулагоднім ураганам, з'явіліся саджанцы сасны і некаторых ліставых культур. Лес нанава пасаджан на 280 гектарах, ачышчаных ад буралому. Забалочаныя плошчы пакінуты пад натуральнае зарошчванне. Лесаводы не вялі суцэльную высечку на лесапавалах, большменш здаровыя дрэвы пакінулі і гэтым самым захаваны неблагі падлесак.

Зусім іншы малюнак у лясах, што належаць калгасам. У земляробаў рукі не даходзяць да паваленых насаджэнняў, драўніна ляжыць на дзялянках і гніе.

Знаходлівасць вяскоўцаў

Арыгінальнае прымяненне пластыкавым бутэлькам знайшлі некаторыя жыхары вёскі Краглевічы. Верхняя частка пасудзіны адрэзваецца, а тая, што засталася, прымацоўваецца да плота ў гарызантальным становішчы. Вось вам і паштовая скрынка. У шырокую адтуліну, што атрымалася з аднаго боку, паштальён кладзе карэспандэнцыю. Танна і зручна.

БАРАНАВІЧЫ

Замест ракет

На былой ваеннай базе "Лясная", дзе згодна з міжнароднай дамоўленасцю дэманціраваны ракеты, наладжан выраб пральнага парашку "Мільва-90". Баранавіцкае авіярамонтнае прадпрыемства тут зманціравала механізаваную лінію, на якой выпускаецца да 40 тон якаснага мыйнага сродку ў месяц. Уся прадукцыя не залежваецца на складзе, бо яе кошт значна ніжэйшы за аналагічную прадукцыю замежных фірм.

Новая вытворчасць — новыя рабочыя месцы для людзей, якія засталіся без працы пасля ліквідацыі ваеннай базы.

Скокнуў з моста пад цягнік

Днямі на Баранавіцкім транспартным вузле адбылася трагедыя. З аўтадарожнага моста скокнуў пад праходзячы грузавы поезд і скончыў жыццё самагубствам адзін з работнікаў мостабудаўнічага ўпраўлення № 3, які працаваў у саставе брыгады на рамонце гэтага моста.

Што падштурхнула 27-гадовага мужчыну, які мае сям'ю, на такі крок, пакуль высвятляецца. У апошнія дні калегі на рабоце бачылі яго сумным. А ў той ракавы дзень ён нават адмовіўся разам абедаць.

☎ АЛЁ, РЭДАКЦЫЯ?

Квартплата: перадаплата і пераразлік

— "Газета для вас"? Растлумачце, калі ласка, што адбываецца. Атрымалі чарговы квіток на аплату за кватэру і камунальныя паслугі і здзівіліся: аказваецца мы маем па ім запазычанасць, хоць плацілі вызначаную суму грошай рэгулярна. Чытаем далей: запазычанасць гэта — за май! Акрамя таго, нам прапаноўваюць заплаціць за кватэру і камунальныя паслугі ўжо і за чэрвень. Як гэта разумець?

Акрамя таго, ужо некалькі дзён у нашым доме няма гарачай вады, не будзе яе па меншай меры цэлы месяц. А квіткі РВА ЖКГ прапануюць нам плаціць за гэту паслугу. Як можна браць грошы за тое, чым мы не карыстаемся?

В. САВІНА, г. Івацэвічы.

ХХХ

Гэтыя пытанні мы пераадрасавалі работнікам Івацэвіцкага РВА ЖКГ. Бухгалтар Н. І. Ефімовіч запэўніла нас, што ні пра якую запазычанасць кватэранаймальнікаў размова не ідзе, таму ніякая пеня з іх брацца не будзе.

— Проста мы пераходзім на папярэднюю аплату за жыллё і камунальныя паслугі, — сказала яна. — Цяпер, у чэрвені, да 1 ліпеня, кватэранаймальнікі па–вінны разлічыцца за май і чэрвень. У чэрвені будзем браць плату за ліпень і г. д.

Што датычыць вады, то плата за яе будзе пераразлічвацца ў адпаведнасці з тым, колькі жыхары кватэр яе спажывуць...

Хм, яшчэ перадаплату за займаемую кватэру можна зразумець. Але як можна браць перадаплату за ваду, колькасць спажывання якой можа вагацца кожны месяц? Работнікам РВА ЖКГ трэба будзе пастаянна весці нейкія пераразлікі...

● СПОРТ

Нічыя, 1:1

Футбалісты ААТ "Івацэвічдрэў", якія выступаюць у другой лізе чэмпіянату Беларусі, у мінулую суботу высвятлялі адносіны з камандай "Смаргонь". Дома, на стадыёне "Юнацтва", яны здабылі нічыю — 1:1. У івацэвіцкай камандзе гол забіў Сяргей Валах.

Нашы ігракі і балельшчыкі засталіся незадаволенымі прадузятасцю судзейства.

● ТАКОЕ ВОСЬ ЖЫЦЦЁ

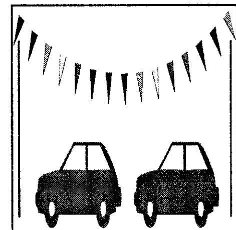
"Хітрае" падаражанне

Напэўна, не адзін са шматлікіх аўтааматараў Івацэвіч, Баранавіч ці Бярозы адкажа ляянкай на нядаўнюю пастанову Дзяржаўнага мытнага камітэта аб аплаце за "растаможку" аўтамабіля, якая з 5 чэрвеня павінна аплочвацца абавязкова ў СКВ. Раней за афармленне мытных дакументаў пры "растаможцы" аўтамабіля прыходзілася плаціць 11 мінімальных зарплат (2 мільёны 750 тысяч рублёў). З 5 чэрвеня пераразлік ідзе ў доларах, і цяпер замест указанай сумы ў "зайчыках" трэба заплаціць у валюце — 76 долараў.

Самае цікавае, што сума ў 76 долараў атрымалася згодна з афіцыйным курсам Нацбанка — 36.000 рублёў за долар.

Скажыце, паважаны чытач, дзе сёння сярэднестатыстычны беларус можа купіць хаця б адзін долар за 36.000?

Дзяржава аўтаматычна падштурхоўвае простага чалавека да валютчыкаў, якія сёння — адзіная інстанцыя, дзе можна свабодна купіць долары (хоць гэта і сабе дарэжэй ды і аўтаматычна становішся парушальнікам Закона). Але тым часам курс у валютчыкаў

— 58.000 рублёў. Калі гэту суму памножыць на 76 долараў, то атрымаецца ... 4 млн. 408 тысяч рублёў, на 1 млн. 658 тысяч "драўляных" больш за ранейшы кошт.

І гэта ўсё адбываецца пасля гучных заяў вышэйшых чыноў Беларусі, што плата за "растаможку" не павысіцца.

"Газета для вас" менш за ўсё імкнецца падобнымі інфармацыямі здзівіць ці абурыць свайго чытача.

Мы лічым, што ў сённяшняй эканамічнай і палітычнай сітуацыі можна ўжо нічому не здзіўляцца.

А. ГОРБАЧ.

УДАКЛАДНЕННЕ

У № 44 за 10 чэрвеня г. г. у "Газеце для вас" была надрукавана інфармацыйная заметка "У чаканні начальніка", у якой дапушчана недакладнасць. Справа ў тым, што перавод былога начальніка Івацэвіцкага РАУС С. Д. Мастыкі на работу ў Баранавіцкі гарадскі аддзел унутраных спраў не звязаны з дарожна-транспартным здарэннем, якое адбылося на тэрыторыі Івацэвіцкага раёна і было ўчынена былым начальнікам ДАІ М. Д. Шрамуком.

Прыносім прабачэнні С. Д. Мастыку і М. Д. Шрамуку.

ПЕДАГОГІКА

Сельская школа. Якая яна сёння? Што хвалюе яе педагогаў, вучняў, іх бацькоў? На гэтыя і іншыя пытанні згадзілася адказаць дырэктар Пагорскай базавай школы Івацэвіцкага раёна Л. П. ВАЛОШЧЫК.

● *КОЛА ДУМАК*

НАСТАЎНІКІ — ЗАЎСЁДЫ АПТЫМІСТЫ

— Закончыўся яшчэ адзін навучальны год. Віншую Вас, Любоў Пятроўна, увесь калектыў школы з гэтай падзеяй. Ці прынёс ён Вам і настаўнікам задавальненне?

— Шчыра дзякую за віншаванне. Сапраўды, навучальны год закончыўся. Калі гаварыць пра задавальненне, то, прызнацца, гэты год нас не расчараваў, хаця і быў напружаным. У школе 53 вучні. Дзевяты клас заканчваюць трое. У іх зараз экзамены. Па выніках навучальнага года ў нас сем выдатнікаў, 13 вучняў закончылі год на 4 і 5.

Хачу паведаміць і такую навіну: на школьных урачыстасцях з нагоды заканчэння навучальнага года мясцовы калгас «Пагор'е» на чале са старшынёй В. С. Кірчуком адзначыў грашовымі прэміямі нашых лепшых вучняў: выдатнікі атрымалі па сто тысяч рублёў, нашы харашысты — па 80 тысяч рублёў. Што ж, нельга не заўважыць плён працы нашых педагогаў.

— Калі гаворка зайшла пра настаўнікаў, то скажыце, калі ласка, Любоў Пятроўна, штосьці пра сваіх калег і пра сябе?

— У школе працуе зараз 11 настаўнікаў (двое з іх — мужчыны). Амаль усе яны вопытныя педагогі, шмат гадоў працуюць у школе. Ніна Васільеўна Наліўка звыш 20, Ірына Вячаславаўна Грынчык — дзесяць гадоў. Па сутнасці ў нас адна маладая настаўніца Таццяна Анатольеўна Яўсеенка, студэнтка-завочніца БДУ. Задаволены мы і працай матэматыка Валянціны Канстанцінаўны Буневіч, фізрука Андрэя Іванавіча Белага, іншых сваіх педагогаў.

Калі гаварыць пра сябе, то ў Пагорскай школе я працую з 1966 года. Была і радавой настаўніцай, і завучам. Другі год на пасадзе дырэктара.

— І як вы, Любоў Пятроўна, адчуваеце сябе ў ролі кіраўніка школы?

— Ведаеце, я многа гадоў была завучам і ніколі з дырэктарам не дзялілі — гэта тваё, а гэта маё. Разам, як кажуць, цягнулі тую нялёгкую лямку. Так што прывыкаць не прыходзілася. Дый калектыў у нас невялікі, дружны, ніякіх розных «лагераў», як у некаторых школах, у нас няма. І працуем разам, і адпачываем разам. У такім калектыве, сказаць па праўдзе, душа спакойная і разняволеная. Здараецца, што ў калегі нешта не атрымліваецца, але бачыш яе стараннe, заклапочанасць і верыш у поспех. Без падтрымкі і шчырасці ў адносінах паміж педагогамі не можа быць, на мой погляд, сапраўднай работы. Я так разумею.

— Згодзен з Вамі, Любоў Пятроўна. І мяркую, што такія ж прыязныя адносіны ўсталяваліся паміж педагогамі і вучнямі, педагогамі і бацькамі школьнікаў. Ці не так?

— Калі гаварыць увогуле, то яно так. У адносінах з вучнямі ў нас поўнае ўзаемаразуменне. З'яўляюцца часам дробныя, нязначныя крыўды з боку асобных школьнікаў, але гэта не псуе агульнай атмасферы павагі і добразычлівасці.

З бацькамі сваіх вучняў мы трымаем самую цесную сувязь. Калі яны не ідуць на сход у школу, класныя кіраўнікі на другі ж дзень ідуць да іх дахаты, каб даведацца, што здарылася, чаму ні бацька, ні маці не цікавяцца вучобай і паводзінамі свайго сына ці дачкі. І тым самым тактоўна, без мітусні і ўшчуванняў прывучаем бацькоў не цурацца школы. І гэта, як паказала практыка, прыносіць добры плён. Хаця не ўсё тут так проста і лёгка.

— Як вы сказалі, Любоў Пятроўна, вашы настаўнікі могуць і любяць працаваць. А скажыце, калі ласка, школьны педагог багаты ці бедны чалавек?

— Да багатых не аднясеш, бо зарплата не такая ўжо і вялікая, каб разбагацець. Калі б не ўласная гаспадарка ў кожнага сельскага настаўніка, то яшчэ невядома, за што б ён пракарміўся і апрануўся. Пра гэта ўсе ведаюць. Але ж і нам абяцаюць, што некалі і мы будзем атрымліваць заробак па аддадзенай працы. Аднак да такога светлага дня яшчэ трэба дажыць.

— Праўду кажаце, Любоў Пятроўна. Не ведаю, хто з пагорскіх педагогаў-ветэранаў дажыве да таго абяцанага, але ж, як мне расказвалі, Вы не сядзіце склаўшы рукі і чакаеце. Вы працуеце. І, як мне здаецца, многае ўжо зрабілі, каб вашы выхаванцы адчувалі сябе ў школе, як дома. Праўда ці не?

— Значна пашырылася ў школе навучальная плошча — зроблена добрая прыбудоўка да ранейшага памяшкання. Ёсць спартыўная зала і спецыяліст-фізрук. Абсталяваны патрэбныя кабінеты. Усе прадметы выкладаюцца на роднай мове. Стараемся, каб дзеці ў школе не былі галодныя і не страчвалі прытомнасць. Увесь навучальны год у нас працавала школьная сталоўка. Ёсць у нас свой повар Алена Міхайлаўна Засім, якая многае ведае ў кухарскай справе. Вучняў пачатковых класаў кармілі два разы ў дзень — абеды з трох страў, старшакласнікаў — адзін раз у дзень.

Ведаю, што вы запытаецеце, адкуль жа прадукты бяруцца, з чаго мы гатуем. Па-першае, усё патрэбнае для сталоўкі вырошчваем на прышкольным участку — бульбу, гародніну. Трохі зарабляем у калгасе. Па-другое. Калгас прадае нам па невысокай цане мяса. Грашовыя сродкі на харчаванне выдзяляе нам і сельсавет. Праўда, гэта залежыць ад выканання мясцовага бюджэту. Дапамагае і калгас. У нас самыя цесныя і добрыя адносіны з мясцовай гаспадаркай. І ўсё, як кажуць, у адзін кацёл. Таму школьнікі ў нас на ўроках не думаюць пра кавалак хлеба. Іх галоўная праца — вучоба. І не для пахвальбы скажу, што ўжо каторы год у школе няма другагоднікаў.

— Заслуга ў гэтым, як відаць, і школы, і бацькоў. А якія вучнёўскія арганізацыі, Любоў Пятроўна, зноў створаны ў вашай школе? І наогул, як вашы настаўнікі адносяцца да існуючай школьнай праграмы і да перабудовы школы, што пачнецца з новага навучальнага года?

— Пасля распаду Савецкага Саюза міжволі зніклі і ранейшыя школьныя арганізацыі. Але ў нас ужо ёсць і новыя. Так, у пачатковых класах гэта «Нашчадкі», а ў старэйшых — зноў піянеры. Мы поўнасцю адмовіліся ад камуністычнай ідэалогіі, стараемся выхоўваць сваіх вучняў на нашай роднай гісторыі. Праўда, гэтая гісторыя, як прадмет, у апошнія гады то змяняецца, то абнаўляецца, і ствараецца блытаніна, якую цяжка зразумець школьнікам. І не толькі ім. Я і нашы педагогі лічаць, што цяперашняя школьная праграма перагружана, цяжкая для засваення, яна разлічана не на сярэдняга вучня, а на вельмі моцнага. Так што вучоным мужам і кіраўніцтву школьнай справай ёсць над чым задумацца.

Праўда, з новага навучальнага года пачынаецца першы этап перабудовы школы — пераход на 12-цігадовае навучанне. Да нас прыдуць шасцігодкі. Новая праграма — і новыя патрабаванні. Нельга сказаць, што ў нас дрэнныя ўмовы для заняткаў шасцігодак, але ж не ўсё адпавядае тым нормам. Каб выправіць становішча, патрэбны дадатковыя сродкі. Ужо зараз пра гэта думаем.

— Сельскае насельніцтва нашага раёна штогод не павялічваецца, а змяншаецца. Не расце і колькасць вучняў. Можа стацца так, што пагорскім настаўнікам у хуткім часе не будзе каго вучыць. Што Вы скажаце пра гэта, Любоў Пятроўна?

— Скажу адразу, што школе ў Пагор'і пакуль што нічога не пагражае. Наадварот. Сёлета заканчвае школу тры вучні, а першага верасня прыйдзе да нас шэсць чалавек. Хоць малы, але рост. Яшчэ на пяцігодку — так мы праверылі і падлічылі — будзе ў нас у школе папаўненне. А далей? Пажывём — пабачым. Але ж вера ў лепшую будучыню нас не пакідае. Настаўнікі — заўсёды аптымісты.

Гутарыў
С. КАЖАДУБ.

● *ПУНКТ ГЛЕДЖАННЯ*

Паміж молатам і кавадлам

Нядаўна адна мая знаёмая, былая настаўніца, а цяпер супрацоўніца адной з "раёнак" Брэстчыны, успамінала пра сваю колішнюю працу ў школе.

— Ведаеш, — сказала яна пад канец размовы, — калі ў мяне не будзе грошай і на кавалак хлеба, то ў школу працаваць не пайду ўсё роўна.

У гэтых словах — не толькі разуменне цяжару працы настаўніка, але і таго, што такое наша школа. З самага юнацтва нам даводзіцца бачыць (усе мы былі калісь вучнямі!), што настаўнікі — гэта рамантыкі, якія гатовыя працаваць і працаваць, цярпець, пераносіць усе цяжкасці працы і нашага быцця дзеля сваіх вучняў.

Сапраўды, у любога з нас,пачынаючы з простага селяніна і заканчваючы дзяржаўным дзеячом, знойдзецца шмат добрых слоў для свайго першага настаўніка, для педагогаў, але, на жаль, словамі ўсё і заканчваецца. Празвініць званок — і настаўнік, выслухаўшы кампліменты і парады (апошніх больш), ідзе ў клас. І як былі педагогі самымі малазабяспечанымі сярод іншых груп насельніцтва, так і застаюцца. Вядома, неяк непрыстойна педагогу, праца якога мае мэтай маральнае выхаванне, драць глотку за матэрыяльнае. Педагогу рабіць гэта няёмка, ён спадзяецца, што дзяржава яго зразумее. Дзяржава ж як быццам сапраўды разумее, але просіць пацярпець. І церпяць настаўнікі, здзіўляючы ўвесь свет гэтай цярплівасцю. Ці не таму ў нашых школах так мала мужчын, бо ў сям'ю, каб быў дабрабыт і згода, акрам маральных каштоўнасцей, трэба несці і грошы.

Але праблема не толькі ў бядотным стане настаўніка. Праблема ў тым, што настаўнік у сваім становішчы паміж уладнымі структурамі зверху і вучнямі знізу, знаходзіцца нібы паміж молатам і кавадлам.

Няцяжка здагадацца, які змест для настаўніка нясуць словы, што ў школу едзе праверка. Настаўнік хвалюецца, але гэта зусім не значыць, што не ўсё ў школе добра. Статус настаўніка вымушае яго быць вельмі зацікаўленым у канчатковым выніку сваёй працы. Праверкі — гэта не толькі лішні камяк нерваў; яны цяпер даведзены да абсурду, калі можна так сказаць, ператварыліся ў расследаванні, дзе падазраваемы — настаўнік. Праверкі, якія сыплюцца на галаву РАА і школ, сведчаць, што ўладныя структуры ставяцца да школьных устаноў, нібы да суполкі, дзе настаўнікі, калі іх своечасова не праверыць, абкрадуць, аблапошаць усіх вучняў. Пры гэтым неяк і не ўспамінаецца, што настаўнік штодня выносіць са школы толькі стосы сшыткаў, якія трэба правяраць, ды пачкі кніжак, якія трэба прачытаць...

Міжволі думаецца: хіба мала ў нас устаноў і прадпрыемстваў, дзе не толькі ёсць што, але ёсць і магчымасць пажывіцца за дзяржаўны кошт. Вось сюды б праверкі штомесячныя.

Вядома, і школу, і работу настаўнікаў трэба прав[illegible]раць. Але так, каб праблемы школьныя дапамаг[illegible] вырашыць...

К. ВАСІН.

ВАША ПІСЬМО

Рамонт за кошт бацькоў?

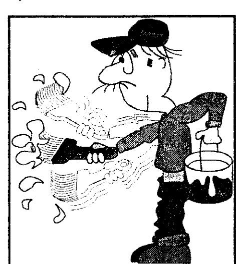
Напрыканцы навучальнага года мая дачка запатрабавала ў мяне 50.000 рублёў.

— Навошта такая сума? — запытаўся я, ужо здагадваючыся аб прычыне просьбы дачкі.

— Ну, тата, на рамонт школы, няўжо не ведаеш, — адказала дачка. — Затое ад цябе не патрабуюць у гэтым годзе фарбы...

У мінулым годзе ў мяне сапраўды прасілі фарбу, каб абнавіць падлогу ў класе дачкі.

Я падлічыў: у школе недзе каля 800 вучняў. Перамножыў на 50.000. Атрымалася 40 мільёнаў. Потым падумаў: не ўсе бацькі дадуць дзецям па 50.000 рублёў. Усё ж дзеці змогуць сабраць мільёнаў 25—30. Бягучы рамонт (за выключэннем аплаты працы, бо яе, напэўна, будуць выконваць і дзеці, і самі настаўнікі) правесці можна.

Але што будзе ў наступным годзе? Інфляцыя ідзе такая, што рэальны ўзровень зарплаты падае. Ці вытрымаюць бацькі і знойдуць грошы не толькі на тое, каб апрануць, абуць, накарміць дзяцей, але і школы рамантаваць?

Г. КУРАТНІК,
г. Івацэвічы.

"Падзяка" "Івацэвіцкаму весніку"

Усім добра вядомыя цяжкасці, якія сёння перажывае народная адукацыя. Ад недахопаў спецыяльнай літаратуры асабліва пакутуюць настаўнікі. У гэтым сэнсе нам шмат дапамагае газета "Івацэвіцкі веснік", якую можна някепска скарыстаць у ролі метадычнай літаратуры.

Са свайго вопыту — а я працую настаўнікам беларускай мовы — ведаю, як цяжка даецца вучням самы апошні раздзел мовазнаўства — сінтаксіс і пунктуацыя.

Каб замацаваць гэтыя веды, прымяняюць розныя падыходы, з якіх найбольш, на мой погляд, эфектыўны — раздача вучням нагляднага матэрыялу, г. зн. сказаў з няправільнай расстаноўкай знакаў прыпынку. Дарэчы, няправільна пастаўлены або прапушчаны знак прыпынку — грубая памылка.

Возьмем, для прыкладу, матэрыял "Не беднасць наша, а халатныя адносіны работнікаў да справы", змешчаны ў № 51 за 10 чэрвеня "Івацэвіцкага весніка". Колькі тут сказаў, якія можна непасрэдна скарыстаць у нашай настаўніцкай рабоце!

Можна смела класці на стол вучню гэты матэрыял з умовай — расставіць знакі прыпынку. Прычым, па самых важных тэмах сінтаксісу.

"Гэта думка, хоць і не так выразна гучала ў выступленнях работнікаў санстанцыі: галоўнага ўрача Р. Д. Баранчыка і загадчыцы санітарнага аддзела Т. П. Чыж".

"Адміністрацыя садка павінна была знаць, што рабіць гэтага нельга і не чакаць розных там забаронаў і прадпісанняў".

Якія два цудоўныя сказы! Іх можна смела скарыстаць па тэме "Знакі прыпынку ў складаназалежных сказах"! Застаецца толькі даць вучням заданне — расставіць неабходныя знакі прыпынку ў гэтых сказах. І не трэба, паўтаруся, шукаць раздатачны матэрыял, купляць метадычную літаратуру, якая, дарэчы, каштуе немалых грошай. Дзякуй, "Івацэвіцкі веснік"!

А вось цудоўны сказ для замацавання тэмы "Знакі прыпынку ў складанабяззлучнікавых сказах": "Не дагледзіш за ўсімі з кожным можа такое здарыцца".

Вельмі цяжка даецца вучням тэма "Знакі прыпынку ў складаназлучаных сказах". І тут нас не пакідае ў бядзе "Івацэвіцкі веснік". У тым жа матэрыяле ёсць сказ, які, я ўпэўнены, дапаможа замацаваць веды па гэтай тэме. Вось ён:

"Бо каб не дапусціць захворвання дзяцей, тую ж прыгатаваную моркву трэба было ашпарыць кіпятком і ўсе мікробы загінулі б на працягу 10 секунд".

Вялікі дзякуй газеце "Івацэвіцкі веснік"! Вельмі прыемна, што ёсць выданне, якое так шчыра клапоціцца аб "пісьменнасці" падрастаючага пакалення, матэрыяльным дабрабыце простых настаўнікаў.

Рыгор КАНАЎКА,
просты настаўнік
г. Івацэвічы.

ЗНАК БЕДЫ

ПУТЕШЕСТВИЕ В «СТОЛИЦУ» СПИДа

(Начало в №№ 41, 42, 43, 44, 45).

Исповедь наркомана

Вике еще предстоит пройти свой страшный путь к пропасти, но мы встретились и с тем, кто уже, как бы это сказать, летит в нее...

— Я колюсь уже семь лет, — сиплым голосом начал наш новый знакомый Дима, светлогорский парень 25 лет.

Бегающие, полубезумные глаза. Редкие, торчащие волосы. Постоянно выступающий коричневый налет на губах. Дерганные, какие-то вывихнутые движения худого тела. Все свидетельствовало о том, что этот парень без иглы уже жить не может ни минуты. Рассуждать еще может.

— У нас здесь много "плюшевых" наркоманов — уколется раз в неделю и считает себя неизвестно кем. Но вам, ребята, садиться на иглу не советую. Кайф — он, конечно, кайф, но наркотики — это веревка, которой я намертво привязан. ВИЧ? Да, ВИЧ! Два года назад абнаружили. Был среди первых...

Нашу группу журналистов сильно заинтересовал вопрос: где наркоманы берут деньги?

— На день мне надо 300—400 тысяч. Где беру? Всего вам не скажу, но вы знаете, что большую часть преступлений в Светлогорске совершают наркоманы. Но об одном способе я вам все-таки поведаю. Находишь паренька из богатой семьи, предложишь уколоться — и за полгода он из дома вынесет все. Так можно неплохо поживиться. Но, вообще, этот вопрос — где достать денег на укол — меня заманал...

Он говорил напористо и зло, мало себя контролируя: жестикулировал перед нашими лицами, брызжа слюной. "Сейчас начнет просить денег", — шепнула одна из стоящих — журналистка "Вечернего Бреста". Она не ошиблась.

...Мы пошли на правонарушение: помогли Диме купить "дозу"; потом в гостиничном номере он кололся, жалуясь, что вены уходят вглубь тела, прячутся.

— Я уже кололся под язык, в шею. Теперь колюсь в пах, но и то проблема — как "поймать" на шприц вену.

Он пытался даже показать нам те места (включая и интимные), куда делаются уколы. На лице не промелькнуло ни тени даже легкого смущения от того, что зрителями его были не только мужчины, но и женщины, девушки.

Потом он ел, хрустел баранками, убеждал, что бояться его не стоит. Мы его и не боялись, но чувствовали полную опустошенность и брезгливость. Что сказать? Что пожелать? Перед нами был человек — замкнутый цикл, идущий неуклонно к концу...

А. ГОРБАЧ.

(Окончание в следующем номере).

ВАША ЗДАРОЎЕ

Вострыя кішэчныя інфекцыі

Вострыя кішэчныя інфекцыйныя захворванні выклікаюцца вялікай колькасцю розных мікробаў. Аднак агульным для іх з'яўляецца шлях заражэння — узбуджальнікі трапляюць у арганізм праз рот.

З усёй групы кішэчных інфекцыйных захворванняў найбольш распаўсюджаны дызентэрыя і сальманелёз.

Дызентэрыя — вострае захворванне, якое выклікаецца асобнымі бактэрыямі. Яны паражаюць слізістую абалонку тоўстага кішэчніка і ствараюць агульную інтаксікацыю арганізма. Крыніца інфекцыі — чалавек (хворы ці бактэрыяносьбіт).

Заражэнне часцей за ўсё адбываецца праз забруджаныя ў ходзе прыгатавання ці транспарціроўкі харчовыя прадукты. Звычайна гэта гародніна, фрукты, малако, нядобраякасная пітная вада.

Першыя прыкметы хваробы паўляюцца праз 12 гадзін (часам праз 2—5 сутак): ірвота, галаўны боль, зніжэнне крывянога ціску, болі ў жываце, пачашчаны стул... Толькі неадкладны зварот да ўрача дапаможа вашаму здароўю.

Сальманелёз — гэта хвароба, агульная для жывёл і чалавека. Выклікаецца бактэрыямі сальманелы. Могуць праявіць сябе і праз шэсць гадзін, і праз трое сутак (часцей праз 12—24 гадзіны). Прыкметы хваробы: павышэнне тэмпературы да 40 градусаў, болі ў падлыжачнай вобласці жывата, млоснасць, ірвота, а праз некалькі гадзін — панос. Стул вадкі, смярдзючы (да 10—15 разоў у суткі). Пасля гэтага можа развіцца абязводжванне арганізма, што стварае пагрозу жыццю хворага. Таму нельга марудзіць і хутчэй звяртацца да ўрача.

Што ж тычыцца Івацэвіцкага раёна, то дызентэрыя і сальманелёз не абмінаюць нас. Летась было 52 выпадкі захворвання дызентэрыяй, сальманелёзам — 28. Сёлета за чатыры месяцы адпаведна 14 і 3 выпадкі захворванняў.

Як уратавацца ад вострых кішэчных інфекцый?

Трэба ўжываць у страву толькі добра правараныя, прасмажаныя і пададзеныя ў гарачым выглядзе стравы. Прадукты, што захоўваюцца пры хатняй тэмпературы, могуць стаць адной з прычын захворвання.

А вось сырыя прадукты нельга есці. Што ж тычыцца гароднiны і фруктаў, то яны перад ужываннем павінны быць альбо ачышчаны, альбо старанна абмыты. Сырыя фрукты з пашкоджанай лупінай лепш не ўжываць у ежу.

Сур'ёзную небяспеку можа таіць у сабе вада. Калі сумняваецеся, пракіпяціце яе. Гэта трэба зрабіць і з непастэрызаваным малаком.

Марожанае з невядомым прыгатаваннем таксама можа стаць прычынай вострага кішэчнага захворвання.

Такія напоі, як гарачая гарбата, кава, віно, піва, газіраваная вада, фруктовыя сокі ў бутэльках ці ў іншай герметычнай упакоўцы можна піць без рызыкі для здароўя.

Хачу заўважыць, што ў асобных гатунках рыбы і іншых дарах мора некаторых краін утрымліваюцца біятаксіны, якія не гінуць нават пры кулінарнай апрацоўцы. Ужыванне іх у страву небяспечнае.

М. ДАШЭВІЧ, урач-інфекцыяніст Івацэвіцкай раённай бальніцы.

ИЗ СЕМЕЙНОГО АЛЬБОМА

Для дома, для семьи, для души...

Так начиналась любовь...
Фото А. ГАНЧУКА.

ЗНАЕТЕ ЛИ ВЫ, ЧТО...

Седина в бороду — бес...

Наверное, среди ваших знакомых есть супружеские пары, у которых разница в возрасте ощутима. Но сегодня представляем вам людей "знакомых" всем, деятелей науки и искусства, которые были (или есть) значительно старше своих жен.

Василий Жуковский. Разница в возрасте — 38 лет. Двое детей.
Федор Достоевский. 25 лет. Двое детей.
Дмитрий Менделеев. Более 30 лет.
Александр Вертинский. 30 лет.
Сергей Лемешев. Более 20 лет.
Александр Солженицын. 26 лет.
Иван Пырьев. 40 лет.
Евгений Евтушенко. 34 года. Двое сыновей.

Если вы думаете, что только наши соотечественники составляют исключение, то глубоко ошибаетесь.

Лопе де Вега. Разница в возрасте с женой — 30 лет.
Имре Кальман. 30 лет. Трое детей.
Теодор Драйзер. 28 лет.
Пабло Пикассо. 40 лет.
Чарли Чаплин. 36 лет. Восемь детей.
Генри Фонда. 28 лет.
Ив Монтан. 40 лет.
Ален Делон. 36 лет.

ПОЛЕЗНЫЕ СОВЕТЫ

Маленькие хитрости

СВЕТЛЫЙ МЕХ. Чтобы светлые меха дольше сохраняли свой цвет и не желтели, следует хранить их в специальных мешках из ярко-синей материи.

КАК ПОМОЧЬ КНИГЕ. Жирные пятна на страницах книг можно вывести раствором картофельного крахмала (1 столовая ложка на 1/2 стакана воды). Когда крахмал высохнет, его надо осторожно стереть мягкой тряпочкой.

КАК ГЛАДИТЬ КРУЖЕВА. Кружева и вышивку следует гладить только с изнанки, чтобы сохранить выпуклость рисунка и не испортить красоту изделия.

СТИРКА. Чтобы освежить краски ткани, добавьте в воду при последнем полоскании: для тканей черного цвета — соль, красного и голубого — уксус, розового — нашатырный спирт, желтого — процеженный отвар луковой шелухи. Соль поможет также сохранить цвет и блеск изделиям из натурального шелка. Для этого их достаточно прополоскать в соленой воде (50 г соли на 2 л воды).

ХОЗЯЙКЕ НА ЗАМЕТКУ

Запасы на зиму

Приправа острая из сладкого перца

Перец и чеснок пропустить через мясорубку, добавить мелко нашинкованную зелень петрушки и укропа, все тщательно перемешать, добавив острый томатный соус по вкусу. Такая приправа отлично сохраняется в холодильнике до нового урожая. На 300 граммов перца — 300 граммов чеснока, 50 граммов укропа, 200 граммов соуса.

Перец соленый

Свежие перцы, промытые и очищенные от семян, плотно уложить в бочонок или эмалированную кастрюлю, перекладывая каждые 3-4 ряда перца ветками эстрагона, залить рассолом (700 граммов соли на 10 литров воды). Сверху положить деревянный круг, а на него — гнет с таким расчетом, чтобы перцы были полностью покрыты рассолом. Через 1-2 недели соленые перцы перенести в холодное место.

Патиссоны консервированные

Приготовить рассол из расчета: на литр воды — 70 граммов соли, 10 миллилитров уксусной кислоты, мята, лавровый лист, перец, чеснок, зелень петрушки и укропа по вкусу. Вымытые патиссоны уложить в чистые стеклянные банки, залить рассолом, простерилизовать и закатать.

КАЛЕНДАРЬ САДОВОДА И ОГОРОДНИКА

Что делать в эти дни?

Начавшая убывать Луна 16 июня и до 21 ч. 23 мин. 17 июня находится в очень продуктивном знаке Рыб. Полезны пересадки, подсадки корнеклубневых культур, поливы и подкормки всех растений — и "вершковых", и "корешковых". Сбор плодов не очень желателен, поскольку этот знак Зодиака "сырой", продукция быстро портится. Со сбором лучше подождать до 18 июня 19 ч. 20 мин.

УЛЫБНИТЕСЬ

— Доктор, мой муж серьезно болен. Что делать?

— Прежде всего нужно поставить диагноз. Разденьтесь и покажите, где у него болит.

● *КРЫМІНАЛ*

ЗЛАДЗЕІ НЕ СПЯЦЬ

Той крадзеж у вёсцы Кушняры адбыўся яшчэ летась, у верасні. Зладзеі адключылі сігналізацыю, сарвалі рашотку з акна падсобнага памяшкання і залезлі ў магазін. Яны вынеслі адтуль тавараў амаль на 12 мільёнаў рублёў. Па факце крадзяжу была ўзбуджана крымінальная справа. Пачалося следства. Па праўдзе сказаць, на след тых зладзеяў доўга не ўдавалася натрапіць. А тут і новы крадзеж, ужо ў вёсцы Акунінава Слонімскага раёна. Почырк той жа: адключэнне сігналізацыі і пранікненне ў магазін.

След з Акунінава прывёў у вёску Падстарынь Івацэвіцкага раёна, зладзеямі аказаліся яе жыхары З. і Д. Цікава тое, што двое падстарынцаў ездзілі ў Акунінава на павозцы, крадзенае прывезлі на ёй. І,вядома, пакінулі пасля сябе прыкметны след.

Следства па справе падстарынскіх злодзеяў працягваецца і хутка яны апынуцца на лаве падсудных.

Чакае суда яшчэ адзін злодзей, жыхар вёскі Сенькавічы А. Лазарук, ураджэнец г. Кобрына, раней судзімы. А падзеі з крадзяжом у вёсцы Кушняры разгортваліся наступным чынам.

Г. І. Рыбальчанка, жыхарка г. Баранавічы, прыехала ў Кушняры ў дом сваіх бацькоў, якія памерлі, і заўважыла, што многія рэчы і прадукты, што знаходзіліся ў хаце, зніклі. Пакінуўшы сумку з рэчамі ў пакоі, жанчына пайшла да суседзяў, каб патэлефанаваць у міліцыю. Вярнулася і аж ахнула: сумкі з рэчамі не стала.

«Ці не дамавік тут завёўся", — падумала Г. І. Рыбальчанка. А той «дамавік» і сапраўды жыў побач, у Сенькавічах, і адшукаць яго ўжо не складала асаблівых цяжкасцей.

Мараль сённяшніх зладзеяў вельмі простая: украў, прапіў, разматаў, а заўтра, як кажуць, што Бог дасць. НіБожай, ні іншай кары яны да пары да часу не баяцца. Можа за турэмнымі кратамі яны апомняцца, падумаюць, як далей жыць і якім шляхам ісці. А пакуль што зладзеі не спяць.

А. ГЛУШЭНЯ,
начальнік крымінальнага вышуку Івацэвіцкага райаддзела міліцыі.

● *ПРАВІНЦЫЯЛЬНЫЯ ГІСТОРЫІ*

ОХ, ЗІНА!

Хведар ехаў праз лес і курыў самакрутку. Па добра збітай дарозе тупаў конь, іншы раз спатыкаючыся аб карэнні, і Хведар злосна ўздымаў пугу і бурчэў: "Халерра" або "Воўчае мяса". Хацелася сцебануць каня, але, уздымаючы пугу, Хведар апускаў яе на ранейшае месца. Хацелася многага: вярнуцца дадому і пабіць жонку, якая "піліла" яго цэлую раніцу, а пасля ўцякла ў людзі; хацелася пабіць лясніччага, які дае нейкую работу так далёка; хацелася, хаця б на словах, пабіць кума, якому ўчора рэзаў дровы, дзе напіўся і ля акна якога зараз праехаў, але ніхто не выйшаў, не прапанаваў пахмяліцца.

Хведар — ляснік. Зараз едучы праз свой участак, ён успомніў прыкры выпадак, які адбыўся з ім тры дні назад, калі едучы гэтым жа маршрутам, ён пачуў у глыбіні лесу зладзеяваты шоргат пілы.

Разззлаваны і расхваляваны, ён рушыў тады ў лес, каб схапіць зладзеяў, але там сярод мужчын ён заўважыў сына старшыні сельсавета і, сумеўшыся, на ўсю моц адчуў прыніжанасць свайго становішча. Хведар тады лаяўся, але і зараз сорамна ўспамінаць, што, імкнучыся прыстыдзіць тых зладзеяў, ён так нялоўка падбіраў словы, што ў вачах старшынёўскага сынка, здаецца, свяціўся смех.

— Даб'ешся тут толку, — злосна думаў цяпер Хведар. — Няма праўды на свеце!

Раптам Хведар аслупянеў. У тым жа месцы, дзе адбылася тая непрыемная спрэчка, зноў чуўся зладзееваты шоргат пілы. Хведар спыніў каня і прывязаў за лейцы да раскарачанай елкі, што расла ля дарогі. Адчуваючы млявасць у нагах, ён усё ж такі пайшоў на гук, які быў чуваць ужо зусім добра. На гэты раз пашанцавала: ля спіленай маладой сасны стаяў Віцька, хлопец з іхняй жа вёскі, разгублены і спалоханы нечаканым з'яўленнем лесніка.

— Ах ты, тваю матары...

Паніклы хлопец хвілін з пяць слухаў несупынны паток лаянкі, а калі асіплы голас Хведара перарваўся на хвіліну, то дрыжачым голасам Віцька прамовіў: "Я пастаўлю".

— Я табе пастаўлю! Ты ў мяне пастаўіш!..

ХХХ

Хлопец-такі паставіў. На акуратным невялічкім пяньку акурат умясціліся бутэлька, закаркаваная газетай, хлеб, сала, парачка цёмна-зялёных агуркоў. Хведар адчуў, як высахлы яго рот раптоўна напаўняецца слінай, і не мог адарваць вачэй ад бутэлькі. Але трэба было выбіраць: весці цяпер хлопца ў лясніцтва ці... пацягнуць чарку. І хлопец так лагодна глядзеў у вочы Хведара, што Хведар адмовіцца не мог.

— І навошта табе была гэтая сасна? — скасаваўшыся на хлопца, спытаў Хведар, адчуваючы палёгкасць, але і нейкую няёмкасць.

— Хлеў трэба падладзіць.

— Такую ладную, дзелавую сасну на рамонт хлява! Дзе твой сорам?

— Та, па праўдзе казаць, не мне.

— А каму? — настырыўся Хведар.

— Цётка Зіна пераязджае з горада жыць у бабіну хату. Кідае кватэру дочкам. А тут жа хата вялікая, добрая. Баба ж памерла зімою.

— Зіна прыязджае жыць! — Хведар адчуў, як млеюць ногі і прысеў на спіленае дрэва, закружаны ўспамінамі дваццаціпяцігадовай даўнасці.

Зіна была яго першым, тайным каханнем. Яна, безумоўна, здагадвалася, што Хведар мае да яе пачуцці, але ў вачах яе было столькі гуллівасці, упэўненасці, што Хведар, хоць і быў, здаецца, зухаватым хлопцам, хоць і кляўся сабе адкрыць дзяўчыне свае пачуцці, ніяк не мог адкрыцца. Так і любіў яе тайна, моўчкі.

Калі ж Хведара забіралі ў войска, ён не зводзіў вачэй з дзяўчыны, запрошанай з сяброўкамі на яго адпраўку. Дзяўчына таксама паглядала на яго, нібы просячы — ну, будзь смялейшым. Але...

Ужо ў арміі Хведар з пісем маці даведаўся, што Зіна вучыцца і працуе ў горадзе, у паліклініцы, прычым на такой працы, дзе ідзе "хуткі" стаж. Выйшла замуж. Муж яе — а яна часта з ім прыязджала ў вёску — быў здаровым мужчынам, але, казалі, з хворым сэрцам і любіў зазірнуць у чарку — гэта было напісана на яго круглым адутлаватым твары. Жаніўся і Хведар, але лічыў, што кепска — жонка была гаваркая, шпаркая, нейкая бягучая; Хведар лічыў яе бесталковай. Акрамя таго, у іх не было дзяцей...

У Зіны ж раслі дзве дачкі, і калі справы ішлі да вяселляў — грымнула няшчасце: памер муж-сардэчнік. Дапіўся. Дочкі прывялі нейкіх вельмі зычных, гарластых зяцёў, якія хутка асвоіліся ў Зінінай кватэры, а яна сябе адчула нейкай кватаранткай. А тут і пенсія па працы, і матчына хата ў роднай вёсцы, дзе і сёстры, і знаёмыя...

Хведар ачнуўся.

— Ты не мог лепшай сасны спіліць? — закрычаў ён сіплым голасам на хлопца. — Вас адно па смерць пасылаць. Бяжы, там, у возе, бензапіла.

Праз хвіліну зазвінела ў лесе "шведка", затрашчалі, падаючы, новыя дрэвы.

Вечарам з боку лесу з песняй цягнуўся ў вёску цяжка гружаны воз...

К. ВАСІН.

Газета выдаецца на беларускай і рускай мовах. Набіраецца ў Івацэвічах, друкуецца ў Баранавіцкай друкарні (г. Баранавічы, вул. Савецкая, 80). Выходзіць два разы на тыдзень: у сераду і суботу.
Фармат 420х300 мм. Аб'ём — 1 друк. аркуш.
Падпісана да друку 16 чэрвеня ў 9.00.

Заснавальнік: рэдакцыя "Газеты для вас"
Газета зарэгістравана ў Дзяржаўным камітэце РБ па друку. Пасведчанне № 694.

РЭДАКТАР ЛІДЗІЯ ЦАЛУЙКА.

НАШ АДРАС: рэдакцыя "Газеты для вас".
вул. Леніна, 62, 225250, г. Івацэвічы.
Тэлефон: 8 (245) 2-12-29.

Рукапісы і здымкі не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца. Аўтары матэрыялаў нясуць адказнасць за дакладнасць фактаў. Іх меркаванні і выказванні могуць не супадаць з пунктам гледжання рэдакцыі і не накладваюць на яе ніякіх абавязацельстваў. Пры передрукоўванні спасылка на нашу газету абавязковая.

Тыраж 1650.
Заказ 1838.